
МАКРОЭКОНОМИКА

*«Экономика – өмірді жақсы жағынан
қолдана білу өнері».*

Дж.Б.Шоу

«Экономикалық теорияны зерттеу үшін қандай да бір ерекше өнер қажет емес. Экономикалық теория философия немесе таза ғылым сияқты күрделі емес. Бірақ бұл жеңіл пән бойынша өте жақсы бағаға лайық аз адамдар! Парадокс кәсіби экономист қабілеттіліктің сирек комбинациясына ие болуы керек. Ол белгілі бір дәрежеде математик, тарихшы, философ, мемлекет қайраткері болуы тиіс. Ол символдардың мәнін түсініп, ойды сөзбен жеткізе білуі керек. Ол жалпы терминдерде жеке білдіреді және бір мезгілде дерексіз және нақты түрленуге тиіс. Ол болашақты құру үшін өткенді зерделеуге тиіс. Адам табиғатының немесе адам институттарының бірде-бір бөлігі оны қараудан жасырынбауы тиіс. Ол мақсатты болуы керек және көңіл-күйге бармауы керек, суретші сияқты бей-жай және сатылмайтын болуы керек, бірақ кейде саясаткер сияқты».

Дж.М.Кейнс

Лекция 1

Макроэкономика пәні және макроэкономикалық анализдың әдістері

- Экономикалық теория және оның бөлімдері
- Макроэкономика пәні
- Микроэкономики мен макроэкономика айырмашылығы
- Макроэкономика ғылымының тарихы
- Негізгі макроэкономикалық мәселелер
- Макроэкономикалық анализ принциптері
- Макроэкономикалық агенттер және макроэкономикалық нарық
- Тауар, шығыс, кіріс айналымы моделі
- Макроэкономикалық жүйе

Экономикалық теория және оның бөлімдері

Макроэкономика экономикалық теорияның бөлімі.

Экономикалық теория қоғамдағы өндірісті жеделдету үшін шектеулі ресурстарды тиімді қолдануды зерттейді.

Макроэкономикалық реттеуде нарыққа қатысушылардың іс-қимыл ережелері белгіленіп, қажет болған жағдайда түзетулер енгізіліп отырады.

Экономикалық теория *екі бөлімнен тұрады:*



Макроэкономика пәні

Макроэкономика - экономикалық циклдік кезеңдер мен экономикалық өрлеу, жұмыспен қамтылу, инфляция мәселелерін, жалпы экономика ауқымындағы басқа да мәселелерді, сондай-ақ ұлттық экономикалардың қарым-қатынасын зерттейді.

Макроэкономиканың ғылым ретіндегі мақсаты:

- экономикалық процесстерді **түсіну** және **түсіндіру**;
- экономикалық оқиғаларды **болжау**
- Қоғам қажеттілігін қанағаттандыратын саясатты **ұйымдастыру**.



МАКРОЭКОНОМИКА МЕН МИКРОЭКОНОМИКА АЙЫРМАШЫЛЫҒЫ

Макроэкономика

- **экономиканы жалпы түрде** бағалайды;
- **өндірушілер** мен тұтынушылардың іс-әрекеттерінің **МОТИВАЦИЯСЫН** зерттейді ;
- жалпы **ЭКОНОМИКАНЫҢ** **барлығына** әсер ететін, **ҚОҒАМДЫ** қозғайтын экономикалық мәселелені қарастырады.

Микроэкономика

- **ЭКОНОМИКАНЫҢ жеке компоненттерін** бағалайды;
- **жеке кәсіпорын мен фирмалардың** экономикалық қызметтерін зерттейді
- **жеке шаруашылықтың** шешімді қалай қабылдайтындығын бағалайды.

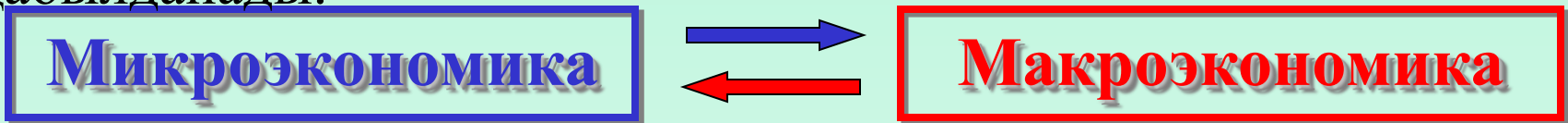
Микроэкономикалық және макроэкономикалық сараптама қатынасы

	М икроэкономика	М акроэкономика
Пәні	Экономикалық өзін-өзі ұстау, жағдайы	Экономикалық өзін-өзі ұстау, жағдайы
Сараптама	Жеке экономикалық бірліктер	Жалпы экономика немес экономика секторы
Агенттер	Жеке	Біріктірілген
Нарық	Жеке тауарлар мен қызметтер	Композитті, біріктірілген
Бағалар	Қатысты	Абсолютті
Нарық тепе-тендігі	Бағалардың өзгеруіне байланысты	Тек баға емес, көлемнің өзгерісіне б-ты

Микроэкономиканың макроэкономикада қолданылуы

Макроэкономикалық оқиғалар өз әл-ауқатын барынша арттыруға ұмтылатын адамдардың өзара әрекеттестігінен туындайды. Жалпы экономикалық үрдістер миллиондаған **жеке шешімдердің нәтижесі** болып табылады. Сондықтан біз макроэкономиканы зерттеген кезде микроэкономикалық негіздерді назарға алуымыз керек.

Сонымен қатар жеке агенттердің барлық шешімдері **макроэкономикалық жағдайды** есепке алу негізінде қабылданады.



Макроэкономика арнайы дисциплина ретінде

Бірақ ...

- ✓ екі пән бірдей айнымалыларды қолданғанына қарамастан, **макроэкономикалық айнымалылар** - бұл жеке шешімдерді көрсететін **айнымалылардың сомасы** ғана емес (мысалдар: жиынтық шығарылым, жиынтық сұраныс, бағалардың жалпы деңгейі және т. б.);
- ✓ индивид үшін **дұрыс** болып табылатын **әрбір мәлімдеме** әрдайым тұтас экономика үшін дұрыс емес (мысалы: "жинақ парадоксы")..

Осылайша, микроэкономика мен макроэкономиканың **зерттеу әдістері мен талдау әдістері** ерекше тәсілдерге және теорияларға негізделеді. Олар тіпті жеке пәндер ретінде оқытылады

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ВЫСШАЯ ШКОЛА ЭКОНОМИКИ

Макроэкономика



Макроэкономиканы оқытудың маңызы

Макроэкономиканы білу маңызды:

- ❑ әр ұлттың экономикалық денсаулығы үшін;
- ❑ әрбір экономикалық агент үшін экономикалық шешімдер қабылдаудың негізі ретінде;
- ❑ ұлттық және әлемдік экономика үшін елеулі салдарлары болуы мүмкін саяси қайраткерлер ұсынатын ұсыныстарды бағалау үшін.

Макроэкономикалық жағдай әсер етеді:

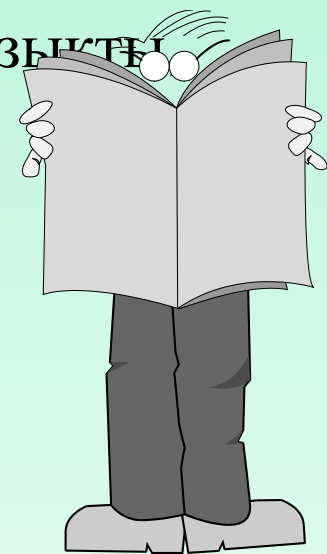
- ✓ : әр адамның өмірі мен әл-ауқатына;
- ✓ әрбір фирманың экономикалық қызметіне;
- ✓ мемлекеттік саясатқа;
- ✓ барлық қоғамның әл-ауқатына.



Макроэкономика мәні

Макроэкономика

- ✓ макроэкономикалық процестер мен құбылыстардың **заңдылықтарын**, яғни экономикадағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтайды;
- ✓ экономикалық саясаттың **принциптері мен құралдарын** әзірлеу үшін негіз болады;
- ✓ Экономикалық даму болжамдарын жасауға, болашақ экономикалық проблемаларды болжауға мүмкіндік береді.
- Макроэкономика маңызды практикалық мәні бар қызықты зияткерлік сабақ болып табылады.



«Макроэкономика» терминінің тарихы

Грек тілінен аударғанда

«*микро*» мағынасы «*кішкентай*» ,

«*макро*» - «*үлкен*»;

ал «*экономика*» - «*шаруашылық жүргізу*»

Макроэкономика терминін алғаш рет **1933** жылы Норвегиялық экономист-математик **Рагнар Фриш** қолданды

(Нобель сыйлығы, 1969 ж.),

ол "**микроэкономикалық**" және "**макроэкономикалық динамика**" ұғымдарын енгізді.

1941 жылы Пит де Вольф экономикалық теорияны микроэкономика және макроэкономикаға бөлді

Макроэкономиканың негізін қалаушы

Экономикалық теорияның арнайы бөлімі ретінде макроэкономиканың негізін қалаушы атақты ағылшын экономисі лорд

Джон Мэйнард Кейнс,

ол **1936** жылы

“Жұмыспен қамтудың, пайыз және ақшаның жалпы теориясы” кітабын жариялайды

Кейнс макроэкономиканың өзінің жеке пәні мен жеке сараптама әдістері бар екенін көрсетті..

Кейнстің экономикалық теорияға қосқан үесі үшін оның идеялары **«Кейнсиандық революция»**а тымен белгілі

